

ח א מיי פ"ו מהלכות
תרומות הל' ו סג
לאון רכו:
ט ב מיי פ"ב מהלכות
גיטת הלכה ד סג
עשין ע"א טו"ע ח"מ סימן
ע"ג:

מוסף רש"י

דין ארבע מיתות. דין
שמים שהוא דוגמתו (טו"ס)
(ח) פורענות בדי שמים
הדומה למיתה שהוא
ממויז בה (סנהדרין ל"ז).
או נופל מן הגג. דומה
דסקילה דתנן בית הסקילה
היה גובה שמי קומת אדם
מן העליון על ודמיו כ"ר
(טו"ס ח) ובע"ז סנהדרין
ל"ז. או היה דרטה.
ארי דורסו כדפרינו ומפילו
לארץ וגם זה דומה לסקילה
(טו"ס ח) או נחש
מכישו. דקלי ליה יזרא,
אדם של נחש שורפו
(סנהדרין ל"ז). או נגס
למלבוש. ומיתה מלכות
ממזין את רשעו כפי,
והגב נמי סקיף הוא
כדאמרין בסנהדרין (טו"ס)
(ח) או לטטים באין
עליו. שדרכן להרגו כפיף
(סנהדרין ל"ז). או מת
בסורבני. כדמל"ט, והוא
חולי גברות (טו"ס ח).

דין ד' מיתות לא במל"ט. וא"ת והא אמר בהשוכר את הפועלים
(ב"מ פ"ג): בזהו דוקפיהו אע"פ שהיה חייב סקילה שזעלו הוא
וזכו נערה המאורסה וי"ל שזעזעל זכו תמלה ואח"כ הוא דהוי זעולה
והרי הוא בחנק אבל קשה לחזין כמה עבריינים ועודי עבודת כוכבים
שמתים על מותם ויש לומר דע"י
תשובה הקב"ה מיקל ולפעמים מוחל
לגמרי או זכות תולה לו ואינו נפרע
ממנו בחייו וצ"ל אחד דיני ממונות
נחש הוא לפי שהחמיר עליו יותר:
ד' שאב"ל תרומה לאביו פטור.
ואוכל תרומה שזוגג והיזד
במעילה לרבי דלמר במיתה (פסחים
דף ג). דחייב גזירת הכתוב הוא
וא"ת לאביו דפטור חייבי מיתות בידי
שמים אי ר' נחמיה ס"ל כרבי דלמר
היזד במעילה במיתה אמאי תניא
בפרק כל שעה (פסחים דף טו. וס)
האכל חמץ של הקדש במועד יש
אומרים לא מעל ואמרין מאן י"א
רבי נחמיה בן הקנה והא כיון דגלי
רחמנא גבי הקדש דלא שייך קים ליה
(א) דאם לא כן אין לך אדם שמועל
הקדש א"כ צפסק נמי דאיכא כרת
ליחייב ולא הוה לן למימר דקים ליה
בדרבה מיניה וכ"ת במיתה דקדש
דוקא גלי רחמנא דלא אמרין דקים
ליה בדרבה מיניה אבל התם דהוי
צפסק דאיכא כרת לא גלי קרא א"כ
הא דתנן התם (ס"ג דף טו. וס) האוכל
תרומת חמץ צפסק שזוגג משלם קרן
וחומש במזיד פטור מן התשלומין
ומפרש בגמ' במזיד פטור דקים ליה
בדרבה מיניה כרבי נחמיה והשמה
שזוגג נמי ליפטור משום כרת דפסק
דלפי' שזוגג אמרי' דקים ליה בדרבה
מיניה כדאמרין לקמן בפירקין (דף
ל"ה) אלא ע"כ משום דגלי רחמנא
במיתה דתרומה שזוגג דלא אמרין
קים ליה בדרבה מיניה וה"ה כי
איכא כרת ולא אמרין דוקא במיתה
דגלי גלי אבל כי איכא כרת לא וי"ל
דשאי שזוגג דתרומה משום דתשלומין

דין ארבע מיתות לא במל"ט מי שנתחייב
סקילה או נופל מן הגג או היה דורסתו
ומי שנתחייב שריפה או נופל בדליקה
או נחש מכישו ומי שנתחייב הריגה או
נמסר למלכות או ליסמים באין עליו ומי
שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסורבני
אלא איפוך אריא וגבוי בידי שמים צינים
ופחים בידי אדם רבא אמר מעמא דרבי
נחוניא בן הקנה מהכא: ואם העלם יעלימו
עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא
בתו מוורעו למולך ושמתו אני את פני
איש ההוא ובמשפחתו והכרתו אותו
אמרה תורה כרת שלי במיתה שלכם מה
מיתה שלכם פטור מן התשלומין אף כרת
שלי פטור מן התשלומין מאי איכא בין
רבא לאביו איכא בנייהו זר שאכל תרומה
לאביו "פטור ולרבא חייב ולאביו פטור
והאמר רב חסדא מודה ר' נחוניא בן הקנה
בגונב חלבו של חבירו ואכלו שהוא חייב
שכבר נתחייב בגניבה קודם שבא לידי
איסור חלב אלמא דמעידנא דאגביה קנייה
מתחייב בנפשו (א) לא הוה עד דאכיל ליה
הכא נמי בעידנא דאגביה קנייה מתחייב
בנפשו לא הוי עד דאכיל ליה הכא במאי
עסקינן בגון שתחב לו חבירו לתוך פיו סוף
סוף כיון דלעסיה קנייה מתחייב בנפשו
לא הוי עד דבלעה בגון שתחב לו לתוך
בית הבליעה היכי דמי אי דמצי לאהדורה
ניהדר אי לא מצי לאהדורה אמאי חייב לא
צריכא דמצי לאהדורה ע"י הדחק רב פפא אמר
בגון שתחב לו חבירו משקין של תרומה לתוך
פיו רב אשי אמר בור שאכל תרומה משלו
וקרע

דין ד' מיתות. עונש דוגמתם: נופל מן הגג. דומה לסקילה שדוחפין
אותו מצית הסקילה לארץ דגובה צ' קומות היה כדאמרין בנגמר הדין
(סנהדרין דף מה.). מיה דויספסו. ארי מפילו לארץ והורגו בדריסה:
נחש מכישו. והארס שורפו: נמסר למלכות. והן ממזין ראשו
בסקיף כי כן דרך המומתין על ידיהן
והוא גברון. מלג"ט: מן האיש ההוא.
שהוא חייב מיתה צ"ד: ושמתו אני
אם פני והכרסו. למדנו שהכרת במקום
מיתה וחילופה: זר שאכל תרומה.
במזיד הוא במיתה בידי שמים ולא
בכרת. כרת הוא חורעו נענשין דכתיב
(ויקרא כ) עריירי יחיו: לאביו פטור.
מתשלומין דנפקא ליה מחסון בידי
שמים וכל אסון שזממע בין במיתה
בין בכרת: ולאביו פטור. במיתה.
נמי נמי דמיתה בידי שמים פוטרת
מתשלומין אבל היכא דלכיל תרומה
דגזילה מי מייפטור הא כיון דלאגבהי
קנייה וחייב בתשלומין ואפילו משרף
ומתחייב צנפשו לא הוי עד דלכיל
לה: שפסח לו חזרו. דלא אגבהי
ולא קנייה ולא מייחייב בתשלומין אלא
בצליעתו מתחייב דמי הניית מעיו
ולא דמי כולה וזהוהיא שעתא חיוב
מיתה נמי איכא: איבעי ליה לאהדורה.
וכי לא אהדרה מהיחא שעתא איהו
מוזק לה דראשון לאו מידי עזד ולא
נמחייב לכהן כלום: ואי דלא מלי
לאהדורה אמאי חייב. מיתה אנוס
הוא: ע"י הדחק. דאי נמי אהדרה
ממאסא ולא חויא לצעלים הלך מגול
לא גולה אמאי קא מתייבט ליה
בתשלומין אהנאם גרונו ומעיו ההיא
שעתא חיוב מיתה איכא: משקין של
תרומה. ולא תדקקה לשנויה צבית
הצליעה אלא מכיון שמתבה לתוך
פיו אימאסא לה ולא מנזית לאיחויבי
משום גזילה דהא לא חויא למידי
אלא אהניית גרונו ומעיו מתיחייב
ומיתה ותשלומין צאים כחאד:
וקרע

תורה אור השלם

1. ואם העלם יעלימו
עם הארץ את עיניהם מן
האיש ההוא בתו
מוורעו למולך לבגליה
המית אהו: ושמתו אני
את פני באיש ההוא
ובמשפחתו והכרתו אתו
ואת כל הזנים אחרייו
לנזות אחרי המלך מקרב
עמם: ויקרא כ ד-ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואי רב' דדוקא
לענין תנ"ך. ממה לי הא
להיחא איתא כן צ"מ ז'
ע"א ולע"ג: ד"ה לא
צריכא רב' פ"ב בין
דרשין כל שהווא. ע"י צ"ק
דף כ ע"ב מודה הא
איתגמיו:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואי רב' קים
ליה בדרבה מיניה דלס:

לענין רש"י

[בר"ר] מלג"ט. דלקת
שקדים מוגלחית.